บทที่ 4
ผลการศึกษา

4.1 ข้อมูลทั่วไป ของเกษตรกรผู้ผลิตสุกรขุนในจังหวัดลำปาง

4.1.1 ระดับการศึกษาของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่าง 23 ราย พบว่าเกษตรกรผู้ผลิตสุกรขุนมีการศึกษาในระดับประถมศึกษาจำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 60.9 มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.1 และ ระดับปริญญาตรี 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 13 ซึ่งถ้าหากจำแนกตามกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดเล็ก กลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดกลาง และกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดใหญ่ จะจำแนกระดับการศึกษาของเกษตรกรได้ตามตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ระดับการศึกษาของเกษตรกรจำแนกตามขนาดกลุ่มผู้เลี้ยงสุกร

(หน่วย: ราย)

ระดับการศึกษา	กลุ่มผู้เลี้ยงสุกร			
	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	รวม
ประถมศึกษา	8 (80)	5 (50)	1 (33.3)	14 (60.9)
มัธยมศึกษา	2 (20)	4 (40)	0 (0)	6 (26.1)
ปริญญาตรี	0 (0)	1 (10)	2 (66.7)	3 (13)
รวม	10 (100)	10 (100)	3 (100)	23(100)

ที่มา: จากการคำนวณ

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงร้อยละ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

จากตารางที่ 4.1 เป็นที่น่าสังเกตว่า กลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดเล็กและกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดกลางส่วนมากจบการศึกษาในระดับประถมศึกษา ขณะที่กลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดใหญ่จำนวน 2 ใน 3 รายจบการศึกษาในระดับปริญญาตรี

4.1.2 จำนวนสุกรขุนที่เลี้ยง ระยะเวลา และประสบการณ์ในการเลี้ยงของเกษตรกร

จากการศึกษาพบว่า จำนวนสุกรขุนโดยเฉลี่ยสำหรับกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดเล็กเท่ากับ 59.6 ตัวต่อฟาร์ม กลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดกลางเลี้ยงสุกรเฉลี่ย 286.3 ตัวต่อฟาร์ม และกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดใหญ่เลี้ยงสุกรเฉลี่ย 530 ตัวต่อฟาร์มดังแสดงในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 จำนวนสุกรขุนที่เลี้ยง ระยะเวลา และประสบการณ์ในการเลี้ยงของกลุ่มตัวอย่าง

ประเภท	กลุ่มผู้เลี้ยงสุกร		
	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
จำนวนสุกรขุนที่เลี้ยง (เฉลี่ย: ตัว)	59.6	286.3	530
ระยะเวลาในการเลี้ยง (เฉลี่ย: วัน)	125.5	127.5	125
ประสบการณ์ในการเลี้ยงสุกรขุน (เฉลี่ย:ปี)	9.9	12.6	14.3

ที่มา: จากการคำนวณ

จากตารางที่ 4.2 จะเห็นได้ว่าในการเลี้ยงสุกรตั้งแต่รับลูกสุกรเข้ามาในฟาร์ม นำมาเลี้ยงขุนจนได้ขนาดตามที่ตลาดต้องการของเกษตรกรทั้ง 3 กลุ่มใช้เวลาใกล้เคียงกัน โดยกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดเล็กใช้เวลาเลี้ยงสุกรขุนเฉลี่ย 125.5 วัน กลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดกลางใช้เวลาเลี้ยงเฉลี่ย 127.5 วัน และกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดใหญ่ใช้เวลาเลี้ยง 125 วัน

สำหรับประสบการณ์ในการเลี้ยงสุกรของกลุ่มผู้เลี้ยงขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ย 9.9 ปี กลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดกลางและขนาดใหญ่มีประสบการณ์เฉลี่ย 12.6 ปี และ 14.3 ปี ตามลำดับ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

4.1.3 จำนวนเกษตรกรที่มีการรวมกลุ่มและจำนวนผู้ขอสินเชื่อของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้เลี้ยงสุกรได้มีการรวมกลุ่มกันเพื่อผลประโยชน์ทางด้านอำนาจต่อรองราคากับพ่อค้าสุกรและผลประโยชน์ในด้านการขอสินเชื่อโดย กลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดใหญ่มีการรวมกลุ่มและขอสินเชื่อมากที่สุดรองลงมาคือกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดกลาง ขณะที่กลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดเล็กมีการรวมกลุ่มและขอสินเชื่อน้อยที่สุด แสดงดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ข้อมูลการรวมกลุ่มและจำนวนผู้ขอสินเชื่อของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนกลุ่มตัวอย่าง

ประเภท	กลุ่มผู้เลี้ยงสุกร		
	ขนาดเล็ก ร้อยละ	ขนาดกลาง ร้อยละ	ขนาดใหญ่ ร้อยละ
มีการรวมกลุ่ม	50	70	100
มีการขอสินเชื่อ	30	90	100
จำนวนเกษตรกร	100	100	100

ที่มา: จากการคำนวณ

4.1.4 เหตุผลที่เลี้ยงสุกรขุน และอาชีพอื่นที่นอกเหนือจากการเลี้ยงสุกรขุน

เหตุผลที่เลี้ยงสุกรขุนของเกษตรกรแบ่งเป็น 4 หัวข้อคือ

1) เลี้ยงสุกรขุนเพราะเป็นอาชีพและมีความชำนาญ หมายถึง เกษตรกรคุ้นเคยกับการเลี้ยงสุกรมาช้านาน เป็นอาชีพดั้งเดิมของครอบครัวซึ่งทำให้ผู้เลี้ยงมีความรู้ความเข้าใจในการเลี้ยงสุกรเป็นอย่างดี

2) เลี้ยงตามญาติพี่น้อง เพื่อนบ้าน คือเกษตรกรเริ่มรู้จักและเลี้ยงสุกรจากสภาวะแวดล้อมรอบตัว

3) เลี้ยงสุกรเป็นอาชีพเสริม คือเกษตรกรมีอาชีพหลักอื่นก่อนการเลี้ยงสุกร ซึ่งโดยมากจะเป็นอาชีพทางด้านเกษตรกรรม

4) เลี้ยงสุกรเป็นธุรกิจสุกรขุน คือมีการวางแผนการลงทุน มีการศึกษาขั้นตอนกระบวนการ ด้านการเลี้ยงสุกร ด้านการตลาด และมีการควบคุมบริหารจัดการอย่างมีระบบ ตั้งแต่แรกเริ่มก่อตั้งฟาร์มสุกรขุน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

โดยเหตุผลที่เลี้ยงสุกรขุน แสดงดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 เหตุผลที่เลี้ยงสุกรขุนของกลุ่มตัวอย่าง

เหตุผลที่เลี้ยงสุกรขุน	กลุ่มผู้เลี้ยงสุกร		
	ขนาดเล็ก ร้อยละ	ขนาดกลาง ร้อยละ	ขนาดใหญ่ ร้อยละ
เพราะเป็นอาชีพและมีความชำนาญ	10	70	33.3
เลี้ยงตามญาติพี่น้อง / เพื่อนบ้าน	10	10	0
เลี้ยงสุกรเป็นอาชีพเสริม	80	10	0
เป็นธุรกิจสุกรขุน	0	10	66.7
รวม	100	100	100

ที่มา: จากการคำนวณ

จากตารางที่ 4.4 เหตุผลที่เลี้ยงสุกรของกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดเล็กร้อยละ 80 เลี้ยงสุกรขุนเป็นอาชีพเสริม โดยเกษตรกรร้อยละ 10 เลี้ยงสุกรเพราะเป็นอาชีพและมีความชำนาญ และเกษตรกรอีกร้อยละ 10 ตอบว่าเลี้ยงตามญาติพี่น้องและเพื่อนบ้าน กลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดกลางร้อยละ 70 เลี้ยงสุกรขุนเพราะเป็นอาชีพและมีความชำนาญ เกษตรกรร้อยละ 10 เลี้ยงตามญาติพี่น้องและเพื่อนบ้าน เกษตรกรร้อยละ 10 เลี้ยงสุกรขุนเป็นอาชีพเสริม และอีกร้อยละ 10 เลี้ยงเป็นธุรกิจสุกรขุน ในขณะที่กลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดใหญ่ร้อยละ 66.7 เลี้ยงเป็นธุรกิจสุกรขุน และร้อยละ 33.3 เลี้ยงเพราะเป็นอาชีพและมีความชำนาญ

สำหรับผู้เลี้ยงสุกรที่มีอาชีพอื่นนอกเหนือจากการเลี้ยงสุกร โดยมากจะเป็นกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดเล็ก ซึ่งอาชีพอื่นประกอบด้วย การทำไร่สับปะรด 4 ราย ไร่อ้อย 1 ราย สวนผัก 2 ราย และทำนา 1 ราย กลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดกลางมีจำนวนผู้เลี้ยงสุกรที่มีอาชีพอื่นเพียงรายเดียว คือทำธุรกิจขายอาหารสุกร และกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดใหญ่ไม่มีอาชีพอื่นนอกจากการเลี้ยงสุกรขุนเพียงอย่างเดียว

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนในการผลิตสุกรขุน

4.2.1 ต้นทุนคงที่เฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม

ต้นทุนคงที่วิเคราะห์โดยใช้ค่าเสื่อมราคาเป็นตัวแทน เช่น โรงเรือนเลี้ยงสุกรราคา 300,000 บาท มีอายุการใช้งาน 20 ปีจะคิดเป็นค่าเสื่อมราคา 15,000 บาทต่อปี ใน 1 ปี ผลิตสุกรได้ 3 รุ่น จะเป็นต้นทุนคงที่ค่าโรงเรือน 5,000 บาทต่อรุ่นต่อฟาร์ม เมื่อนำต้นทุนที่ได้ไปหารด้วยจำนวนสุกรในรุ่นนั้นๆ ก็จะได้ค่าเสื่อมราคาของโรงเรือน ต่อสุกร 1 ตัว ซึ่งมีน้ำหนัก 100 ก.ก. เมื่อคิดครอบคลุม ถึงเครื่องจักร อุปกรณ์ฟาร์มอื่นๆ และ ยานพาหนะแล้ว จะได้ต้นทุนคงที่ในการผลิตสุกรขุนเฉลี่ย ต่อ 100 ก.ก. ดังแสดงในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ต้นทุนคงที่เฉลี่ยของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุน

(หน่วย: บาท / 100 ก.ก.)

ต้นทุนคงที่เฉลี่ย	กลุ่มผู้เลี้ยงสุกร		
	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
ค่าอาคารและสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ			
- โรงเรือนสุกรขุน	117.65	83.78	61.09
-อาคารสำนักงาน โกดังเก็บอาหารสุกร	3.82	25.43	15.04
- แท้งค์น้ำ	10.21	2.66	4.50
เครื่องจักรและอุปกรณ์			
- เครื่องสูบน้ำ เครื่องพ่นยาฆ่าเชื้อ	13.61	6.89	3.92
- อุปกรณ์ฟาร์มอื่นๆ	2.16	2.02	2.93
ยานพาหนะ	171.15	62.36	43.86
อุปกรณ์และเครื่องใช้สำนักงาน	1.56	5.38	4.70
ดอกเบี้ยเงินกู้	109.25	307.20	289.76
รวม	429.41	495.72	425.80

ที่มา: จากการคำนวณ

หมายเหตุ: คิดค่าเสื่อมราคา 20 ปี

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

จากตารางที่ 4.5 เมื่อพิจารณาต้นทุนคงที่พบว่า กลุ่มผู้เลี้ยงสุกรรายเล็กมีต้นทุนคงที่ 429.41 บาท / 100 ก.ก. กลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดกลางมีต้นทุนคงที่สูงที่สุดเท่ากับ 495.72 บาท / 100 ก.ก. และกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดใหญ่มีต้นทุนคงที่ต่ำที่สุดเท่ากับ 425.80 บาท / 100 ก.ก.

โดยต้นทุนต่างๆ ซึ่งเป็นที่มาของต้นทุนคงที่เฉลี่ยของกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรทั้ง 3 กลุ่ม นั้นแต่ละกลุ่มมีความแตกต่างกัน แยกพิจารณาได้เป็น ก) ต้นทุนของกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดเล็ก ข) ต้นทุนของกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดกลาง และ ค) ต้นทุนของกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดใหญ่

ก) ต้นทุนคงที่เฉลี่ยของกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดเล็ก

จากการศึกษากลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดเล็ก ต้นทุนคงที่เฉลี่ยที่มาจากยานพาหนะเท่ากับ 171.15 บาท / 100 ก.ก. คิดเป็น ร้อยละ 39.86 ของต้นทุนคงที่รวม ซึ่งเป็นสัดส่วนที่มากที่สุด ต้นทุนที่มีสัดส่วนรองลงมาคือโรงเรือนสุกร คิดเป็นต้นทุน 117.65 บาท / 100 ก.ก. หรือคิดเป็นร้อยละ 27.40 แสดงดังตารางที่ 4.6 โดยตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2549 ซึ่งเป็นเวลาที่ราคาสุกรตกต่ำลงมาก เกษตรกรกลุ่มนี้ปรับตัวต่อปัญหาการขาดทุนด้วยการลดขนาดการผลิตสุกรลงส่วนหนึ่ง ทำให้การใช้ปัจจัยการผลิตไม่เต็มประสิทธิภาพ เช่น มีการปล่อยโรงเรือนบางหลังให้ว่างเปล่าเนื่องจากลดจำนวนสุกรที่เลี้ยงลง หรือมียานพาหนะที่ไม่ได้ใช้งานเพราะเกินความจำเป็น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 4.6 ต้นทุนคงที่เฉลี่ยของกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดเล็ก

(หน่วย: บาท / 100 ก.ก.)

รายการ	ต้นทุนคงที่เฉลี่ย	ร้อยละของต้นทุนรวม
ค่าอาคารและสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ		
- โรงเรือนสุกรขุน	117.65	27.40
- อาคารสำนักงาน โกดังเก็บอาหารสุกร	3.82	0.89
- แท้งค์น้ำ	10.21	2.39
เครื่องจักรและอุปกรณ์		
- เครื่องสูบน้ำ เครื่องพ่นยาฆ่าเชื้อ เครื่องชั่ง	13.61	3.17
- อุปกรณ์ฟาร์มอื่นๆ	2.16	0.50
ยานพาหนะ	171.15	39.86
อุปกรณ์และเครื่องใช้สำนักงาน	1.56	0.36
ดอกเบี้ยเงินกู้	109.25	25.44
รวม	442.47	100

ที่มา: จากการคำนวณ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ข) ต้นทุนคงที่เฉลี่ยของกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดกลาง

ต้นทุนคงที่ของกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดกลางโดยมากมาจาก ดอกเบี้ยเงินกู้เท่ากับ 307.20 บาท ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 61.97 ผู้เลี้ยงสุกรกลุ่มนี้ส่วนหนึ่งได้ทำการกู้เงินเพื่อมาชดเชยการขาดทุนในช่วงที่ราคาสุกรขุนตกต่ำ สำหรับระบบการจัดการฟาร์มของเกษตรกรกลุ่มนี้มีประสิทธิภาพ จึงทำให้ต้นทุนคงที่อื่นๆ นอกจากดอกเบี้ยเงินกู้เท่ากับ 188.52 บาท / 100 ก.ก. หรือ 1.89 บาท / กิโลกรัม แสดงดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ต้นทุนคงที่เฉลี่ยของกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดกลาง

(หน่วย: บาท / 100 ก.ก.)

รายการ	**ต้นทุนคงที่เฉลี่ย**	**ร้อยละของต้นทุนรวม**
ค่าอาคารและสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ		
- โรงเรือนสุกรขุน	83.78	16.90
- อาคารสำนักงาน โกดังเก็บอาหารสุกร	25.43	5.13
- แท้งค์น้ำ	2.66	0.54
เครื่องจักรและอุปกรณ์		
- เครื่องสูบน้ำ เครื่องพ่นยาฆ่าเชื้อ เครื่องชั่ง	6.89	1.39
- อุปกรณ์ฟาร์มอื่นๆ	2.02	0.41
ยานพาหนะ	62.36	12.58
อุปกรณ์และเครื่องใช้สำนักงาน	5.38	1.09
ดอกเบี้ยเงินกู้	307.20	61.97
รวม	495.72	100

ที่มา: จากการคำนวณ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ค) ต้นทุนคงที่เฉลี่ยของกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดใหญ่

ต้นทุนคงที่ของกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดใหญ่ โดยมากคือดอกเบี้ยเงินกู้ เท่ากับ 289.76 บาท หรือร้อยละ 68.05 ของต้นทุนคงที่รวม เช่นเดียวกันกับ กลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดกลาง แสดงดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ต้นทุนคงที่เฉลี่ยของกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดใหญ่

(หน่วย: บาท / 100 ก.ก.)

รายการ	ต้นทุนคงที่เฉลี่ย	ร้อยละของต้นทุนรวม
ค่าอาคารและสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ		
- โรงเรือนสุกรขุน	61.09	14.35
- อาคารสำนักงาน โกดังเก็บอาหารสุกร	15.04	3.53
- แท้งค์น้ำ	4.5	1.06
เครื่องจักรและอุปกรณ์		
- เครื่องสูบน้ำ เครื่องพ่นยาฆ่าเชื้อ เครื่องชั่ง	3.92	0.92
- อุปกรณ์ฟาร์มอื่นๆ	2.93	0.69
ยานพาหนะ	43.86	10.30
อุปกรณ์และเครื่องใช้สำนักงาน	4.7	1.10
ดอกเบี้ยเงินกู้	289.76	68.05
รวม	425.80	100

ที่มา: จากการคำนวณ

สรุปได้ว่า กลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดเล็กมีต้นทุนคงที่เฉลี่ยเมื่อไม่คิดดอกเบี้ยเงินกู้เท่ากับ 333.22 บาท กลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดกลางมีต้นทุนคงที่เฉลี่ย 188.52 บาท และ กลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดใหญ่มีต้นทุนคงที่เฉลี่ย 136.04 บาท

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

4.2.2 ต้นทุนผันแปร

ต้นทุนผันแปรเฉลี่ยของกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดเล็กเท่ากับ 4365.63 บาท / 100 ก.ก. ซึ่งสูงที่สุด ในขณะที่กลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดกลางมีต้นทุนดังกล่าว 3980.98 บาท / 100 ก.ก. และกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดใหญ่เท่ากับ 3731.23บาท / 100 ก.ก. ต้นทุนผันแปรในการเลี้ยงสุกรขุนจะเป็นไปตามหลัก Economies of Scale หรือการประหยัดต่อขนาด โดยกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดเล็กซื้อลูกสุกรเพื่อนำมาเลี้ยงขุนเฉลี่ยราคา 1149.50 บาท / ตัว กลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดกลางซื้อเฉลี่ย 1019.50 บาท / ตัว และ กลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดใหญ่ซื้อเฉลี่ย 1013.33 บาท / ตัว สำหรับค่าอาหารในการเลี้ยงสุกรให้ได้น้ำหนักตัว 100 กิโลกรัมของกลุ่มผู้เลี้ยงขนาดเล็กมีค่าเท่ากับ 2540.41 บาท กลุ่มผู้เลี้ยงขนาดกลางต้องจ่าย 2432.03 บาท และกลุ่มผู้เลี้ยงขนาดใหญ่จ่าย 2200.01 บาท กลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดเล็กมีค่าจ้างแรงงานในการผลิตเฉลี่ยเท่ากับ 292 บาท ขณะที่กลุ่มผู้เลี้ยงขนาดกลางและขนาดใหญ่มีค่าจ้างแรงงานในการผลิตเฉลี่ยเท่ากับ 248.02 และ 199.26 บาทต่อตัวตามลำดับ แสดงดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ต้นทุนผันแปรเฉลี่ยของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุน

(หน่วย: บาท / 100 ก.ก.)

ต้นทุนผันแปรเฉลี่ย	กลุ่มผู้เลี้ยงสุกร		
	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
ค่าลูกสุกร	1149.50	1019.50	1013.33
ค่าอาหารสุกร	2540.41	2432.03	2200.01
ค่ายา-วัคซีน	173	144.90	160
ค่าจ้างแรงงานในการผลิต	292	248.02	199.26
ค่าซ่อมแซม	21.90	7.17	5.01
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	19.93	5.88	5.60
ค่าเบี้ยประกันภัย	0.87	4.27	7.64
ค่าใช้จ่ายในการผลิตอื่นๆ	148.31	104.14	126.35
รวม	4345.92	3965.91	3717.20

ที่มา: จากการคำนวณ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

จากการศึกษาพบว่าสัดส่วนของต้นทุนผันแปรที่เป็นค่าอาหารสุกรและค่ายา-วัคซีน ของผู้เลี้ยงสุกรขุนทั้ง 3 กลุ่ม อยู่ในช่วงร้อยละ 62.44 ถึง 64.98 จะเห็นได้ว่าค่าอาหารสุกรมีส่วนสำคัญที่สุดต่อต้นทุนผันแปรของการเลี้ยงสุกรขุน ดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ร้อยละของต้นทุนผันแปรต่อต้นทุนผันแปรรวมของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุน

รายการ	**กลุ่มผู้เลี้ยงสุกร**		
	ขนาดเล็ก	**ขนาดกลาง**	**ขนาดใหญ่**
ค่าลูกสุกร	26.45	25.71	27.26
ค่าอาหารสุกรและค่ายา - วัคซีน	62.44	64.98	63.49
ค่าจ้างแรงงานในการผลิต	6.72	6.25	5.36
ค่าซ่อมแซม	0.50	0.18	0.13
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	0.46	0.15	0.15
ค่าเบี้ยประกันภัย	0.02	0.11	0.21
ค่าใช้จ่ายในการผลิตอื่นๆ	3.41	2.63	3.40
รวม	100	100	100

ที่มา: จากการคำนวณ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

4.2.3 ต้นทุนรวม

ต้นทุนรวม (Total Cost: TC) หมายถึงต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการซื้อหาปัจจัยการผลิตทุกชนิดหรือผลรวมของต้นทุนคงที่ทั้งหมดและต้นทุนผันแปรทั้งหมด นั่นคือ TC = TFC + TVC จากหัวข้อ 4.2.1 และ 4.2.2 ต้นทุนรวมของกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดเล็กขนาดกลางและขนาดใหญ่เท่ากับ 4775.33, 4484.39 และ 4143.00 บาท / 100 ก.ก. ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ต้นทุนผันแปร ต้นทุนคงที่ และต้นทุนรวมของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกร

(หน่วย: บาท / 100 ก.ก.)

ต้นทุนเฉลี่ย	กลุ่มผู้เลี้ยงสุกร		
	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
ต้นทุนคงที่	429.41	495.72	425.80
	(8.99)	(11.11)	(10.28)
ต้นทุนผันแปร	4345.92	3965.91	3717.20
	(91.01)	(88.89)	(89.72)
ต้นทุนรวม	4775.33	4461.63	4143.00
	(100)	(100)	(100)

ที่มา: จากการคำนวณ

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงร้อยละ

จากตารางที่ 4.11 พบว่าต้นทุนส่วนมากจะเป็นต้นทุนผันแปร โดยต้นทุนผันแปรของกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดเล็ก กลาง และ ใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 91.01 , 88.89 และ 89.72 ของต้นทุนรวม ตามลำดับ

จากต้นทุนรวมดังกล่าวเมื่อคิดเฉลี่ยต่อกิโลกรัม เพื่อเปรียบเทียบกับราคาสุกรมีชีวิตต่อกิโลกรัม ของกรมการค้าภายในจังหวัดลำปาง (ตารางที่ ก-1 ภาคผนวก ก) พบว่าต้นทุนการผลิตสุกรขุนต่อกิโลกรัมของกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขุนขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ เท่ากับ 47.75, 44.62 และ 41.43 บาทต่อกิโลกรัม ตามลำดับซึ่งเป็นไปตามหลักการประหยัดต่อขนาด (Economies of Scale) ดังตารางที่ 4.12

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 4.12 ต้นทุนผันแปร ต้นทุนคงที่ และต้นทุนรวมต่อกิโลกรัมของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกร

(หน่วย: บาท / ก.ก.)

ต้นทุนเฉลี่ย	กลุ่มผู้เลี้ยงสุกร		
	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
ต้นทุนคงที่	4.29	4.96	4.26
ต้นทุนแปรผัน	43.46	39.66	37.17
ต้นทุนรวม	47.75	44.62	41.43

ที่มา: จากการคำนวณ

จากการศึกษา ต้นทุนในทางเศรษฐศาสตร์ที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ จัดว่าค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับราคาสุกรมีชีวิตต่อกิโลกรัมในปัจจุบัน ซึ่งโดยทั่วไปเกษตรกรมักจะประเมินต้นทุนในการผลิตสุกรต่ำกว่าความเป็นจริง ทำให้เกษตรกรยังคงมีการผลิตสุกรขุนในปริมาณที่ค่อนข้างมากอยู่ ขณะที่รัฐยังไม่มีความสามารถจัดการผลผลิตส่วนเกิน สุดท้ายจึงเกิดความเดือดร้อนต่อเกษตรกรเมื่อต้องประสบภาวะขาดทุน โดยปัญหาความเดือดร้อนดังกล่าวได้ถูกเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ เช่น ข่าวของสำนักข่าวไทย วันที่ 26 ก.พ. 2550 กรณีที่ เกษตรกรจังหวัดนครปฐมฆ่าลูกสุกรและเผยแพร่ภาพลูกสุกรจำนวนมากในที่สาธารณะ (Myfirstinfo, 2550)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

4.3 ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการเลี้ยงสุกรขุน

จากการสอบถามเกษตรกรผู้ผลิตสุกรขุน ได้พบปัญหาและอุปสรรคในด้านต่างๆ และรับทราบความรุนแรงของปัญหา ดังนี้คือ

4.3.1 ปัญหาด้านวัตถุดิบ

เกษตรกรมีความเห็นว่าราคาอาหารสุกรค่อนข้างแพง ดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 ปัญหาด้านวัตถุดิบของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุน

ปัญหาด้านวัตถุดิบ	คะแนนเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน)		
	กลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดเล็ก	กลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดกลาง	กลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดใหญ่
อาหารสุกรมีราคาสูง	3.80 (0.79)	3.50 (0.85)	3.30 (0.58)

ที่มา: จากการคำนวณ

จากตารางที่ 4.13 กลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดเล็กและขนาดกลาง ตอบว่าราคาอาหารสุกรมีราคาสูงที่ระดับความรุนแรงของปัญหา “มาก” โดยคำนวณคะแนนได้ 3.80 และ 3.50 คะแนน ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในช่วงคะแนน 3.50 – 4.49 ในขณะที่กลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดใหญ่มีความเห็นว่าปัญหาราคาอาหารสุกรที่สูงนั้น มีความรุนแรงในระดับ “ปานกลาง” คือ 3.30 คะแนน ซึ่งอยู่ในช่วงคะแนน 2.50 – 3.49

4.3.2 ปัญหาในการเลี้ยงและคุณภาพสุกร

กลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขุนทั้ง 3 กลุ่ม ได้จัดระดับปัญหาสุกรป่วยเป็นโรคหรือเสียชีวิตในระดับความรุนแรง “น้อย” โดยคะแนนที่คำนวณได้ของกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ คือ 1.80 คะแนน 1.90 คะแนน และ 2.00 คะแนน ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.14

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 4.14 ปัญหาในการเลี้ยงและคุณภาพสุกรของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุน

ปัญหาในการเลี้ยงและคุณภาพสุกร	คะแนนเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน)		
	กลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดเล็ก	กลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดกลาง	กลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดใหญ่
สุกรป่วยเป็นโรคหรือเสียชีวิต	1.80 (0.42)	1.90 (0.88)	2.00 (0)
สุกรโตช้าหรือมีอัตราการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อไม่ดี	1.50 (0.53)	1.20 (0.42)	1.70 (0.58)
สุกรมีไขมันหนาหรือมีเนื้อแดงน้อย	1.30 (0.48)	1.40 (0.52)	1.30 (0.58)

ที่มา: จากการคำนวณ

จากตารางที่ 4.14 กลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดเล็ก และ กลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดใหญ่ ได้ให้ความสำคัญกับระดับความรุนแรงของปัญหาสุกรโตช้าหรือมีอัตราการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อไม่ดีอยู่ในระดับ “น้อย” โดยคำนวณคะแนนได้ 1.50 คะแนน และ 1.70 คะแนนตามลำดับ ซึ่งอยู่ในช่วงคะแนน 1.50 - 2.49 ขณะที่กลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดกลางให้ความสำคัญกับปัญหานี้ในระดับ “น้อยที่สุด” ซึ่งคำนวณคะแนนได้ 1.20 คะแนน อยู่ในช่วง 1.00 – 1.49 คะแนน สำหรับปัญหาสุกรมีไขมันหนาหรือมีเนื้อแดงน้อยของกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรทั้งสามกลุ่มมีความรุนแรงจัดอยู่ในระดับน้อยที่สุด ซึ่งอยู่ในช่วงคะแนน 1.00 – 1.49

4.3.3 ความเดือดร้อนจากราคาสุกรมีชีวิตตกต่ำ

ปัญหาราคาสุกรตกต่ำได้สร้างความเดือดร้อนให้กับกลุ่มผู้ผลิตสุกรทั้งสามกลุ่มในระดับความรุนแรง มากที่สุด อยู่ในช่วงคะแนน 4.50 – 5.00 ดังตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 ปัญหาราคาสุกรมีชีวิตตกต่ำ

ปัญหาราคาสุกรมีชีวิตตกต่ำ	คะแนนเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน)		
	กลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดเล็ก	กลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดกลาง	กลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดใหญ่
ระดับความรุนแรง	4.70 (0.48)	4.60 (0.70)	4.67 (0.58)

ที่มา: จากการคำนวณ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

4.3.4 การได้รับความรู้และการแก้ไขปัญหาจากผู้เกี่ยวข้อง

เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนจะมีโอกาสได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่เกษตรอำเภอ เจ้าหน้าที่เกษตรตำบล หรือ ผู้เชี่ยวชาญจากภาคเอกชนที่เป็นผู้ขายอาหาร หรือเป็นเอเยนต์รับซื้อสุกร โดยกลุ่มผู้เลี้ยงขนาดกลางและขนาดใหญ่ ได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่เกษตรอำเภอหรือเกษตรตำบล ในระดับ “น้อย” ซึ่งคำนวณระดับคะแนนได้อยู่ในช่วง 1.50 – 2.49 คะแนน ในขณะที่กลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดเล็ก ได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในระดับ “ปานกลาง” ซึ่งคำนวณคะแนนได้อยู่ในช่วง 2.50 – 3.49 คะแนน ดังตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 ระดับการได้รับความช่วยเหลือด้านความรู้และการแก้ไขปัญหาจากผู้เกี่ยวข้อง

ได้รับความรู้และการแก้ไขปัญหาจาก	คะแนนเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน)		
	กลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดเล็ก	กลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดกลาง	กลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดใหญ่
เจ้าหน้าที่เกษตรอำเภอ/ตำบล	2.90 (0.74)	1.70 (0.67)	1.67 (0.58)
ผู้เชี่ยวชาญจากบริษัทเอกชน	2.70 (0.95)	2.50 (1.18)	1.00 (0)

ที่มา: จากการคำนวณ

จากตารางที่ 4.16 กลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดเล็กและขนาดกลางได้รับความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญจากบริษัทเอกชนในระดับ “ปานกลาง” อยู่ในช่วงคะแนน 2.50 – 3.49 ในขณะที่กลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขนาดใหญ่ได้รับความช่วยเหลือจากบริษัทเอกชนในระดับ “น้อยที่สุด” ในช่วงคะแนน 1.00 – 1.49

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved